

Škrjančki
Mojci ob 7:30 se vrši seja starševskega pevskega zbora Škrjančkov. Seja bo v Slovenskem društvenem domu na Rečeni. Vse, ter se prosi vse starše, da privedejo.

Mike Poklar, delegat na 16. konvenciji JSKJ v Waukeganu, dalje Frank Laurich, Antonio Baraga in John Opeka, ki so tudi delegati, pošiljali lepe pozdrave vsem prijateljem in znancem po Clevelandu.

Važna seja

Seja staršev mladinskega pevkega zbora SDD na Waterloo Rd. se vrši nočjo ob 7:30. Seja je važna radi prihodnje prireditve. Seja članov se začne pa že ob šestih.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME

SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Avenue Cleveland, Ohio
Published daily except Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko in Kanado, na leto \$5.50. Za Cleveland, po pošti, celo leto \$7.00.
Za Ameriko in Kanado, pol leta \$3.50. Za Cleveland, po pošti, pol leta \$3.50.
Za Cleveland, po raznasalcih: celo leto \$5.50; pol leta \$3.00.
Za Evropo, celo leto, \$7.00.
Posamezna številka, 3c

SUBSCRIPTION RATES:
United States and Canada, \$5.50 per year; Cleveland, by mail, \$7.00 per year.
U. S. and Canada, \$3.00 for 6 months; Cleveland, by mail, \$3.50 for 6 months.
Cleveland and Euclid, by carrier \$5.50 per year, \$3.00 for 6 months.
European subscription, \$7.00 per year.
Single copies, 3c

Entered as second-class matter January 5th, 1909, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3d, 1879.

83 No. 218 Mon., Sept. 16, 1940

Angleži se igrajo z Italijo v Sredozemlju

Kljub obupni zračni vojni za angleško otočje, pa pri vsem tem Anglija ni pozabila na svojo drugo strateško točko, ki je zanj življenjskega pomena, to je Sredozemlje. In najsijajša Anglija do vrata v vojni doma, pa z eno roko s pravo lahkoto drži v šahu Mussolinija in njegovo bojno silo ter je še vedno gospodar v Sredozemskem morju, vsaj za zdaj je še.

Oni dan je angleški premier Churchill izjavil v parlamentu, "da je Anglija našla možnost ojačati svoje bojno brodogradnjo v Sredozemlju" in da je plulo nekaj največjih bojnih ladij tik mimo otoka Malte. Ker je otok Malta v bližini Italije in tako najbolj izpostavljen italijanskim napadom, je bilo to naravnost zasmehovanje laške moči.

Churchill sicer ni povedal, kakšne vrste ojačenje je bilo poslano v vzhodno Sredozemlje, pa so častniki poročevalci na svojo roko izsledili, da je dobilo ojačenje vzhodno in zapadno brodogradnjo, to je ono v Aleksandriji in Palestini ter ono na Malti in pri Gibraltarju.

To utrjuje misel, da je dospelo v Sredozemsko morje dodatno brodogradnjo najmanj treh bojnih ladij poleg križark in rušilcev, kar vse se je izmuznilo mimo otoka Malte. Tako stoji zdaj v vzhodnem Sredozemlju šest angleških bojnih ladij proti šestim italijanskim, toda od italijanskih sta samo dve, ki se lahko merita z angleškimi.

S to nadmočjo so zaplule angleške ladje v Jonsko morje proti skrajni južni točki Italije, da bi poiskale italijanske brodogradnje. Toda kot poroča angleška admiraliteta, so se Italijani umaknili na vrat na nos v Taranto. Prav na tak način so se Italijani previdno umaknili pred angleškim brodogradnjem, da nista trčila še v mesecu juliju.

Ker so se Italijani tukaj skrili, so se obrnili Angleži proti italijanskim Dodekaneskim otokom v bližini turške obale. Te otoke so bili vzeli Italijani Turkom po vojni leta 1912. Na teh otokih imajo Italijani močno utrjena pomorska pristanišča, enako tudi moderne zrakoplovne pristane, odkoder napadajo laški letalci Haifo in Suez. Tukaj so začele bojne ladje paliti na laške utrbe, ob istem času so pa angleški letalci nasuli nekaj težkih bomb Italijanom za vrat. Italijani so lepo ždeli in v strahu čakali, kdaj bodo Angleži odšli. Ti so res odšli z zavestjo, da je angleška bojna mornarica še vedno gospodar v Sredozemskem morju.

Kako jo je Hitler zaigral Stalinu

V noči 5. septembra so udarjale krogle v kraljevo palačo v Bukarešti. Za debelim zidovjem je sedel kralj Karol v razgovoru z generalom Antonescu. Vso noč sta sedela pri burni debati. Proti jutru je Karol pristal in se odpovedal prestolu. Njegov sin Mihael je postal že drugi kralj Rumunske.

Prvič je postal kralj še kot mlad fante 20. julija 1927, ko je umrl kralj Ferdinand, njegov stari oče. Ferdinandov sin Karol je živel v Parizu, ker se je bil odpovedal prestolu na ljubo svojih pileitnic, madami Lupescu. Junija 1930 se je pa princ Karol premislil, se vrnil v domovino in postal kralj. Mihael je postal pa zopet princ in začeli so ga skrbno vzgajati za bodočega kralja, ne vedoč, da bo tako hitro zopet prijel žezlo v roke.

Na 6. septembra so pa Mihaela zopet postavili na prestol. Na tisoče naroda se je zbralo pred kraljevo palačo, ki so veselo pozdravljali mladega kralja, ki je pri narodu zelo priljubljen. Mladi kralj je položil prisego pred mikrofonom ter tako vzel žezlo v roke, sicer imenoma kot kralj, v resnici je pa samo navadna figura v rokah diktatorja Antonescu.

Prihodni popoldan se je odpeljal bivši kralj Karol na kolodvor. Spremljali so ga privrženci v 15 avtomobilih. Pet od teh avtov, krasnih limozin, so naložili na vlak, da jih vzame Karol s seboj v pregnanstvo. Karol se je nervozno sprehajal po peronu in kadil cigareto za cigareto. Ko je hotel naglo spiti kozarec vode, bi se bil skoro zadušil.

Odšel se je v oklopnem železniškem vozu, v kakršnih se vozita Hitler in Mussolini. Ko je vlak prevozil mejo v Jugoslavijo, je imel pobite šipe in stene vlaka so bile opraskane od krogel. Železna garda je streljala na vlak, toda Karla ni zadela nobena krogla. Srečno je ušel že drugič v pregnanstvo in kot prvič ga je spremljala prijateljica, Židinja Lupescu.

Ko je Karol odšel iz Rumunije, sta Hitler in Mussolini čestitala generalu Antonescu na spretni izvedbi nekrvave revolucije. Bila sta vesela, da se je vse tako srečno izteklo. Bivši rumunski zunanji minister Ion Gigurtu, ki se nahaja sedaj v Moskvi, je namreč pripravil vse potrebno, da razpali komunistično revolucijo v Rumunski. To sta pravčasno zvedela Hitler in Mussolini in pritisnili, na Rumunsko, da je v teku 24 ur odstopila Sedmograško Ogrski in del Dobrudže Bolgarski. S tem sta prekrizala načrte Stalinu, ki je hotel korakati do Karpatov, zasesti Rumunsko in si zagotoviti Dardanele. Stalin ni računal, da bosta njegova pajdaša delala tako naglo.

General Antonescu je zdaj zaplenil večino nepremičnine bivšega kralja, kar pa tega ne skrbi dosti. On in prijateljica Magda imata v inozemstvu naloženih najmanj \$40.000.000 in sicer v Franciji, v Zed. državah in Kanadi. Za cigarete bo dobil pa od rumunske vlade starostno pokojnino, po \$60.000 na leto. Se bo že kako "prebil" skozi življenje.

BESEDA IZ NARODA

Dva para se ženita

Že iz naslova te igre, si lahko predstavljate, da bo nekaj smešnega. V tej igri pa nimamo samo dva ženina, ampak kar štiri in dve nevesti. Oče ponuja hčerki priletnega, a vsega polomljenega kmeta, da si ne ve, da je do vrata zadolžen, ker se mu isti izdaja za premožnega kmeta. Mati ponuja hčerki pa mestnega škričca, ki se izdaja za veletrgovca, a je lump prve vrste, večkrat je razporečen, večkratni gost zaporov. A hčerka ima pa rajši mladega oficirja, ki pa stariš o tem prav nič ne vedo.

Dekla ima rada hlapca, a on pa najraje polno skledo štrukljev in veliko spanja. Zmešnjava pa že taka, da je treba kar z čarovnijo poskusiti. Kako se ta stvar razvija, je najbolje, da pridete pogledat igro "Dva para se ženita," katero priredi Svetovidski oder 29. septembra, ter jo zopet ponovi 6. oktobra.

Vstopnice za obe prireditvi so že v razprodaji, to pa zato, če vam je slučajno nemogoče posebiti prvo prireditev (29. sept.) pa bi radi videli ponovitev iste (6. okt.) in si že v naprej preskrbeli boljši sedež.

Rezervirane vstopnice so po 50c, nerezervirane pa po 35c in so že v razprodaji v "Novak's conf. store." Če pa kupite vstopnico za 50c od člana ali kdorkoli vam jo že proda, morate isto zamenjati v "Novak's conf. store" za rezervirani sedež.

Sežite po vstopnicah, ne bo vam žal, kajti smeja bo na koše. Člani Svetovidskega odra.

Abeceda Zadrugištva

Črna reakcija krije ne samo Evropo, prihaja tudi k nam za one, ki jo hočejo videti! Vojna je le tisti klobuk, pod katerim se zabarantajo delavske pravice in svoboda. Skoro dve leti nazaj sem napovedal, da je to v "paci," da se kuha in da delavcu ne bo ostalo skoro nič na polju svojega udeleževanja — le zadrugišniško polje mu je še odprto — ni proti-ustavno! Ni daleč dan, ko bo to edina stvar, katero bo delavec smel rabiti, katera ne bo poteptana in pogažena. Zato je potrebno, da se delavec malo seznanji vsak teden o ZADRUGIŠNIŠTVU, njegovem delovanju, cilju, načinu kako uvaža svojo filozofijo.

Vsak delavec se torej mora zavedati, da ostane suženj toliko časa, dokler ne spozna, da njegovi interesi kot delavec so manjši kot njegovi interesi kot konzument — odjemalec svojih produktov. O tem več kasneje. Stari sistem se je debelil na pridobitvenem instinktu tako, da ima danes velike želodčne krče; ali naj se delavci napajajo z istim strupom?

Ne pozabite, da profitni sistem razpečevanja je stal leta 1929, 30 milijard dolarjev ameriškega delavcu, preko polovice njegovega nakupovanja na drobno.

In tukaj se začne naše delo — KONSUMNO ZADRUGIŠNIŠTVO potrebujemo, kajti le na ta način bojkotirate profitni sistem.

Pridružite se bratje delavci Slovenski Zadrugi, razširjajte delavski ekonomski evangelij, ki nas reši ne samo izkoriščanja, ampak tudi vseh nepotrebnih vojn, ki niso nič drugega kot izrodek profitnega sistema.

Delavec, vse je v tvoji moči odpraviti, ampak gledati in želiti, da bi ne bilo revščine, ne vojn in ne bolezni in stradanja, je neplodnost.

Joseph A. Siskovich, taj.

PODPIRAJTE SLOVENSKE TRGOVCE

Federacija Jugoslovanskih Narodnih Domov

Sporočilo Federacije Jugoslovanskih Narodnih Domov v Ohio glede proslave Slovenskega dne 18. avgusta, 1940.

Potom sklepa seje 30. avgusta se tem potom zahvaljuje Federacija javnosti za njih udeležbo pri proslavi, ker so stali in sedeli na mokrem in še celo pod dežem. Ravno tako gre zahvala vsem pevskim zborom, oziroma pevcem, ki so neozirajoč se na dež, prišli in zapeli tako, da se je srce ogrelo vsakemu. In to gre za mladinske kot odrasle zборе.

Omeniti moramo tudi godbo sv. Vida in godbo sv. Lovrenca, ki so pod vodstvom g. Franka Bečaja nastopili tako izvrstno. Vsa hvala. Njemu se je plačalo kot je računal in sicer \$8. Posebna hvala gre tudi vsem posameznikom kot tudi kuharicam in bartenderjem, ki so pomagali pred in po proslavi pri prigrizku, ki ga je Federacija preskrbela za pevce in godbenike.

Ker je bil sklep, da se poroča stroške proslave, naj se najprvo pove, da smo plačali trdki Kress Chair Co., za štiri 12 čevljev stojšča in za 65 stolov \$23.90 (ti pripelajo stvar, jo postavijo in zopet podero in odpelajo) — tudi zavarujejo pred polomom). Na tem je prostor za 300 pevcev.

Kar se tiče pevovodij — lansko leto in tako tudi letos sta gospoda Ivan Zorman in pa L. Seme dirigirala mladinske zборе in sicer brezplačno, za kar jim gre vse pripoznanje in priporočamo, da jim narod poplača stotero za njih velikodušnost.

Gospod Anton Šubelj je dirigiral odrasle zборе. Imel je tri posebne skupne vaje, za katere se mu je plačalo petnajst dolarjev ali pa \$5 za vsako vajo, kot je navada. (To je treba, ker so različna društva pod različnimi pevovodji in jih je treba posebej skupaj spraviti v glasbi, da lahko skupaj nastopijo). Lansko leto je to delo naredil Jack Nagel. Za nastop v Gordon Parku je g. Šubelj računal deset dolarjev, kar se mu je tudi plačalo.

Vera Milavec je računal \$3 za vsako vajo kot pianistinja in \$8 za nastop v Gordon Parku. Skupaj \$17.00.

Ker je bilo treba tiskati nekako 700 kopij pesmi za društva, je bilo to delo narejeno pri g. J. Kavčič in plačalo se mu je za to delo \$45. Treba je omeniti, da je njegovo delo bilo več kot toliko, ampak je popustil zaradi slabega vremena in drugih vzrokov.

Prigrizki in okrepčilo, katero smo servirali pevcem itd., je stalo: pop \$11, meso \$13, kruh \$5.10, pivo \$8 (nekaj pijače ali denar za pijačo je bilo darovano od privatnih oseb). Led \$1.25 in 40c, skupaj \$157.65. Namen je seveda ustanoviti dobro voljo in pogum za napredek kulturnih organizacij.

Ker je Narodni dom na St. Clair Ave., nekaka centrala, je padlo na njega breme preskrbeti za vaje in za zabavo po programu. Drugi Domovi so ponudili svoje prostore, ampak ker je ta Dom centrala, je padlo breme na njega in gre vsa hvala, ker so zastopali doli sredstva na razpolago za proslavo.

Tudi lepa hvala Slovenski dobrodelni zvezi za njih P.B.X. sistem.

Skupni stroški koncerta seveda so torej bili \$157.65.

Veliko dela, truda in časa so dali razni uradniki in drugi posamezniki za napredek te proslave in za splošen dobrobit Federacije Domov, za katero se upa ne za denarni dobiček ampak za upoštevanja in pripo-

znanja od naroda. Ne bom imenoval posameznih, ampak priporočam, da narod pomaga vsem, ki so pomagali tako dobrodušno v blagostan naroda. Hvala vsemu narodu in v bodoče upamo doseči večji in boljši uspeh. (Tudi v točki glede vremena.)

Ta denar je darovan od Narodnih domov in sicer: \$20 od vsakega doma. Sledeči so Domovi, ki darujejo: Slovenski narodni dom na Holmes Ave., Slovenski narodni dom na 80. cesti v Newburghu, Slovenski narodni dom na St. Clair Ave., Slovenski narodni dom v Maple Heights, Slovenska delavska dvorana na 109. cesti in Prince Ave., Slovenski društveni dom na Recher Ave., Jugoslovanski delavski narodni dom v West Parku, Klub Zapadnih Slovencev na 6818 Denison Ave.

Z narodnim pozdravom za Federacijo Jugoslovanskih narodnih domov.

Frank V. Opaskar, preds.,
Anton Perusek, blagajnik,
Carl Samanich, zapisnikar,
John Mismas, tajnik.

Kdo naj trpi?—Samci?

Sedanja mestna administracija je ustavila vso pomoč brezposelnim fantom. Zato kličem na našega mestnega odbornika g. Edward Kovačič iz 23. varde, da takoj vloži formalno resolucijo pri mestni zbornici.

Ta resolucija je sledeča:

1. Da mesto da vsem samcem in samicam delo ali pa relief ter charity.

2. Da vpraša W. P. A., da jim da kakšno obrambno službo, t. j. defense work.

3. Da se vpraša našega kongresnika Martin L. Sweeney, da on v tem oziru nekaj naredi.

29 let državljan
Joseph Pograjc
1091 East 67th St.

RAINBOW HUNTING CLUB

Na našem strelišču je Slovenska lovska zveza zaključila svoje medsebojno tekmovanje med posamezniki klubi za to sezono. Upam, da smo vsem postregli, kajti potrdili smo se kolikor nam je bilo pač mogoče po naši stari navadi in kolikor sta nam čas in vreme dopuščala.

Zato upam in kar sem videl po razpoloženi navzočih, sodim, da so bili vsi naši fantje in njihove boljše polovice v splošnem zadovoljni, čeprav je bilo tisti dan bolj slabo vreme kakor smo ga pričakovali.

Kar se pa tiče tekme, pa moram reči, da so fantje zopet pokazali medsebojno vzajemnost v pravi nepristranski zavednosti do tega športa, ki ga gojimo in ki nas veže med seboj. Videlo se je, da se fantje vedno bolj izpopolnjujejo v streljanju in upam, da ne bo dolgo tega, ko se bo tudi naš klub lahko postavil s strelci, ki jih bodo tudi z lahkoto razbili po 25 ali pa še več. Takrat bo tekma še bolj zanimiva in privlačna med klubi.

Dolžnost me veže, da se vsem našim klubom in našim prijateljem zahvalim za udeležbo, ki smo jo imeli kljub slabemu vremenu. Sreča je bila, da smo imeli vsaj naš šotor postavljen, ki je služil za vsakovrstne šale in opazke, ki so jih fantje zbijali na račun Kramerja in Gradišarja. Naš sedanji kapitan, Legan, pa je pihal na srce neženem spolu tako zanimive potegavščine, da bi ga bile poslušale kar naprej.

Hvala pa tudi našim kuharicam za tako dobro in točno postrežbo, s katero so bili vsi zadovoljni. Zato upam, da če bo šlo tako naprej, da ne bomo imeli samo strelski, ampak tudi svoj kuhinjski klub, da bomo tako neodvisni od te ali one strani ter se bomo lahko ob vsaki priliki brez vsake skrbi zanesli na postrežbo naših kuharic.

Prav lepa hvala našemu aktivnemu članu Mr. F. Sirku in njegovi soprogi, ki nam gresta vedno in v vsakem slučaju na roko, kadar se gre za korist in napredek kluba. Pozabiti tudi ne smemo našega Mr. Goriška, ki nam da vedno na razpolago svoje prostore in še celo sam pomaga kjer vidi da je potreba. Zato se v imenu kluba iskreno zahvaljujem vseh Goriškovi družini. Hvala vsem in z lovskim pozdravom,

Tajnik

Izraz za Nemčijo v raznih jezikih

Odkar je Nemčija stopila v vojno, se pojavlja njeno ime v vseh svetovnih listih na naslovnih straneh. Zanimivo pri tem je kako se glasila izraza "Nemčija in Nemci" v raznih jezikih.

Japonci nazivajo Nemčijo Doitsu-koku. Prva dva zloga kazeta na deblo besede deutsch, koku pa pomeni v japonsčini dežela. Kitajščina ima za nemščino izraz Dehkuo. Kuo pomeni v kitajščini dežela. Največkrat je pa nemščina izražena z izrazom, ki so ga poznali že stari Rimljani, če so govorili o deželi onstran Alp. Italijanščina je prevzela latinsko besedo Germania neizpremenjeno, pač pa rabi za Nemce izraz tedeschi. Tudi v grščino in rumunščino je bil sprejet naziv Germania. Angleščina ima za Nemčijo izraz Germany, Holandsčina Deutschland, švedščina, dansščina in norveščina pa Tyskland. V drugih jezikih se izjavja naziv Nemčija iz starogermanskega plemena Alemanov, ki je svoj čas od Maina in Dunaja udril preko srednega Reana v zdajšnji Alzaško. Tako pravijo Francozi Nemčiji Allemagne, Španci Alemanía, Portugalski Alemanha, Turki pa Alemaniya. Jugoslovenci rabijo izraz Nemčija, odnosno Nemačka (Nemška), Madžari Nemtor-szag (orsag je dežela, Nemet pa kaže na deblo nemški). Rusi in Bolgari imajo za Nemčijo izraz Germania. V finščini se imenuje Nemčija Saksa, v estonščini je pa nastal iz tega izraz Saksa-maa ali doslovno Saška dežela.

Nemčijo torej imenujejo po nemških Saksih. Naj na koncu pripomnim, da se je včasih v nekaterih slovenskih krajih imenovala Nemčija Prajzovsko (po Prusih).

IZ DOMOVINE

—Velik vlom v zdravnikovo stanovanje. Stanovanje zdravnika dr. Alberta Trtnika na Aleksandrovi cesti v Ljubljani so nedavno obiskali tatovi in odnesli biserno ogrlico z zlato zaponko platinasto verižico z obeskom in briljanti, več zlatih damskih prstanov z briljanti, več zlatih zapestnih ur z vdelanimi briljanti, dve srebrni uri, tri pare zlatih uhanov, več zlatih broš in verižic, zlat poročni moški prstan z vgraviranim napisom v cirilici "Tatjana" in več drugih dragocenosti, cenjenih na 53.000 din. Kdo je vlomil, policija še ne ve.

—V Dravi je utonil. Pri kopanju v Dravi v Breznu je utonil 28 letni pred dnevi poročenec delavec Jože Melhar iz Ložnice pri Celju. Njegovo truplo so našli še te dni ob jezu na Fali. Pokojnega so prepeljali v Celje in ga položili na mestnem pokopališču k zadnjemu počitku.

—Nesreča na Anskem. Na potu z Anskega vrha del v globino in si zlo nogo v gležnju ter položimo 50 letni zidarški Kunc Franc iz Celja. Mobilom so ga odpeljali nišnico.

Če verjamete

al' pa ne

Prisiljena ženitev

(Nadaljevanje)

Obema samskima bratema je zdela danes tako sramotno, kot bi se pripetilo na nevihto. Več kot eno sedela oba skupaj v sobi kar sta govorila, bi imel stor v otroški kapi. Tlistal po življenju svetovnega Mateja je vlekli iz svoje Nenadoma je Tadej, ki čajno vrgel pogled skozi vstal in odkolovratil v kamro. Nekaj minut so zaropotala hišna vrata raki več oseb so se odprli in na vrata v izbo prikalal Lesjak in njegov Urška.

"O dober popoldan! zdravil prijazen Lesjak si doma, Matej, kot prav in kot sem upal!" "Kje je pa Tadej?" "Ne bo daleč," je odgovoril. Potem je vprašal strpno: "Kaj pa vaju zadevno imata?"

"Zadevo? Zadevo ni vno nobena," je reklo usoplo, "pa boš vendar kaj sva tukaj?"

"Nič ne vem." "Ali ti ni Tadej ni?" "Niti besede."

"To je pa čudno ... dno ..."

"Tadej ne govori pravi je vtnikla v besede. "ljubše mu je, če drug govore ..."

"Bodi tiho, dekle!" je dal Lesjak, "sedaj govori Veš, Matej, na svetlo za dan je bil tam pri in je rekel, da potrdi Grčarjevi hiši nujno in je prosil, da bi bila moja hči tukaj, tako bi prišla za gospodinjico, in Urški je bilo ne, v Urški je bilo ne, "Tri sto vragov, to tuhnjenec je!" je sople "meni pa kratko in utajti in pravi, da ni šel."

"Pač, pač, je vse v ška je že dala svojo jaz tudi."

"To ne velja, to ne ni šlo po poštenu poti, bi bilo šele vprašanje, riba je prej zagrabila ne poročim, sem velika za ženitev."

"Kaj? Saj tebe nikoli? Tine, da ne? Saj toliko pametna, da ote zadeve? Veš, Urška, mam sicer nič proti kot ženin in nevesta in dala, skupaj. Ti si mlada dave. S teboj ne kor ne mogel poročiti."

"Tega tudi noben zahteva," je drzno vmes Urška. "Veš, Matej, tudi nimam sicer nič proti, toda za ženitev bi mi je preveč štirioglet, čim se s tabo, ampak ..."

"Tega ... tega ... Kdo te je pa vprašal, deja?"

"Tadej sam. In mi je že dala obljubo in v zveza me."

"Hudirja! Take skote to rej dela, hina ve, čakaj, dečko!"

Matej je odprl vrata in klical:

"Tadej! Tadej! Tadej! pridi dol!"

(Dalje prihodnje)

WINNETOU

Po nemškem avtoru K. Mayu

Pa opoldne je bilo, za lov ne-
goden čas. Zadovoljen sem
bil, da sem ustrelil dve mastni
divji kokoši. Črez dobro uro
sem se vrnil v tabor.

Jasa je bila prazna —
Kje so bili tovariši —?
Ali so se mi skrili, da bi skri-
ljaj opazovali, kaj bom prine-
sel, in se mi smejali, če bi pri-
šel praznih rok —? So šli tu-
di sami še enkrat na lov —?
Zaklical sem v gozd. Le jak
je odgovoril.

Ali so morebiti res odšli —?
Prilika je bila ugodna —
Pa previden sem moral biti.

Brž sem stopil po gozdu okoli
se. Nikogar nisem našel. Tu-
le nobene sledi.

Sam sem bil —. Brž na delo!
Vzel sem nož in izrezal rušo
na zapadni strani grobnice, tr-
do ob vnozu, pa natančno in
previdno, da bi jo po dokonča-
nem delu spet vložil. Nato sem
s nožem in rokami. Prst
sem ležati naokoli, razgrnil

sem odelo in deval izkopano
rušo na njo.

Z mrzlično naglico sem delal,
kak hip so se utegnili vrniti
tovariši. Vkljub naglici pa sem
previdno, da bi ne bilo

ni našel oporoka, sem mislil
zasuti in vsako sled zabri-
sti. Niso smeli vedeti, da sem
kopal. Utegnili bi še sumiti, da

sem nuzgete iskal. Zdaj pa
sem dvignil glavo in pri-
gledal v gozd, ali že prihaja
razburjen sem bil, zamen

sem premagoval. In v tej raz-
merjenosti je bilo pač mogoče,
da moj poslušni deloval tako
kako kakor običajno, če sem

miren.

Jama je segala vse globlje in
globlje, že skoraj pol metra je
bila globoka. Nož je zadel ob
kamen. Odstranil sem ga in

šel pod njim drugega. Dvig-
ni se je tistega in zagledal maj-
hen, štirioglat, popolnoma suh
kamen, obložen s kamenitimi

ločkami.

In na dnu ležal usnat zavoj.
Winnetouova oporoka —
Hip pozneje je že ticala var-
no skrita v notranjem žepu mo-
je kupa.

Naglo sem izsul nakopano
rušo z odeje nazaj v jamo, jo
opal s pestjo in položil na njo
prezeto rušo. Vsako sled sem
izbrisal. Živ človek bi ne na-
šel, da je kdo kopal ob grobni-

ci.

Hito sem opravil. Hvalabo
za Posrečilo se mi je, vsaj ta-
ko sem mislil.

Poslušal sem v gozd. Nič se
ni genilo, tovarišev še ni bilo
nikoder čuti.

Lotil sem se zavoja.

Usnje je bilo zloženo kakor
plemski ovitek. Razgrnil sem
ga. V prvem ovitku je ležal
kamen, sešit z jelenovo kito. Raz-
grnil sem kito, razvil usnje in
prišel do drugega ovitka.

Oporka —
Ali bi jo skrili —? Ali bi jo
sedajle bral —?

Pa čemu bi jo skrival —? Če
bi se tudi medtem vrnil tova-
riši, kaj bi videli, da berem papirje,
kaj njim to mar! Ali so ve-
dali, kaj berem? Saj niso vede-

li, da sem papirje izkopal. Lah-
ko so si mislili, da so pisma, ki
jih že dolgo nosim s seboj —
Niti pravice niso imeli, da bi
me vprašali, kaj so tisti papirji.

Pa pasu ni bilo in samokresov
tudi ne.

Se eno neumnost sem nam-
reč zagrešil. Ko sem pokleknil
ob grobnici, da bi kopal, sem si
odpel pas in ga odložil z vsem,
kar je tičalo za njim, ker mi je
bil pri delu napoti. Ležal je
poleg mene v travi. Tudi nož
sem pustil ležati, ki sem z njim
kopal. Mislim, da sem po-
polnoma varen, najmanj pa
sem mislil, da bo prišel Santer.

in spretnostih belih ljudi, naučil
ga je tudi pisati. Seveda je imel
bojeviti poglavar vseh Apačev
le malo časa za to umetnost. Na-
pisal je kako opombo v moj žep-
ni zapisnik, poznal sem njego-
vo pisavo, ni bila lepa, ni bila
šolana. Winnetouova roka je bi-
la pač vajena tomahawka in
puške, ne pa peresa. Pa značil-
na je bila, podobna pisavi šola-
rja, ki se resno trudi, da bi le-
po pisal.

Sedel sem in razgrnil papirje.
Zaman sem se premagoval.
Da, bila je Winnetouova pisa-
va! Vsak črka enako dolga, vse
v isti legi. Črke niso bile pisaen,
z vdanostjo in ljubeznijo so bi-
le naslikane in narisane na pa-
pir.

Kje je neki pisal te vrste in
kako dolgo dolgo je pač sedel
pri njih —? In še s peresom je
pisal in s črnilom —! Kje je
dobil papir, črnilo, peresa —?

Brez dvoma se je temeljito pri-
pravil na ta posel.

Solze so mi zalile oči. In med
solzami sem bral oporoko svoje-
ga prijatelja.

“Moj ljubi, dragi brat!
Živiš in Winnetou, ki Te lju-
bi, je mrtev!

Pa njegova duša je pri Tebi,
držiš jo v rokah, napisana je na
tele liste. Naj počiva na Tvojem
srču!

Zvedel boš poslednjo voljo
svojega rdečega brata, bral boš
njegove besede in nikdar jih ne
boš pozabil. Najprvo pa Ti bom
povedal, kar je najpotrebnejše.

Ni edino oporoka, ki jo držiš
v rokah, položil je eno tudi v uše-
sa svojih bojnikov. Tale pa
je le Tebi namenjena.

Videl boš mnogo zlata in stor-
il z njim, kar Ti bo moj duh
sedajle povedal. Bilo je skrito
v Nugget cilu, toda Santer, mo-
rilec mojega očeta in moje sestre,
hlepel po zlatu. Zato ga je
Winnetou odnesel na Deklil to

— Črna voda —. Poznaš tisti
kraj, bil si tam z menoj.

Zvedi za mesto, kjer leži zla-
to! Jezdiš boš po Indelče čilu —
Smrekov gozd — do Če šosa —
Medvedova skala — ob Padajo-
či vodi. Tam boš razjahal in
splezal — — —

Do sem sem prebral.

In tedaj je nenadoma nekdo
povedal za mojimi hrbtom:

“Good day, Mr. Shatterhand-
Se vadite v branju!”

Šinil sem okoli in na mah vi-
del, da sem pravkar zagrešil
največjo neumnost v življenju.

Deset korakov od grobnice
sem odložil svoj lovski plen in
tudi puški, pa sedel ob grobni-
ci tako, da sem kazal hrbet po-
ti, ki je peljal z ravnine na ja-
so. Te neprevidnosti sem si bil

sam kriv, Winnetouova oporo-
ka me je razburila in pustil sem
v nemar vso previdnost, nisem
se znal premagati, bral sem opo-
roko. Da sem bil miren in pre-
viden, bi se ne bila zgodila ne-
sreča.

Zatopljen sem bil v oporoko,
bral sem, solze so mi zalivale
oči, nič nisem videl, nič slišal,
in tisti, ki me je tako nenadoma
nagovoril, se je za mojimi hrb-
tom splazil k puškam.

Bil je Santer —
Planil sem pokonci. Roka mi
je šinila za pas.

Da, za pas, tja, kjer sta tiča-
la samokresa!

Pa pasu ni bilo in samokresov
tudi ne.

Se eno neumnost sem nam-
reč zagrešil. Ko sem pokleknil
ob grobnici, da bi kopal, sem si
odpel pas in ga odložil z vsem,
kar je tičalo za njim, ker mi je
bil pri delu napoti. Ležal je
poleg mene v travi. Tudi nož
sem pustil ležati, ki sem z njim
kopal. Mislim, da sem po-
polnoma varen, najmanj pa
sem mislil, da bo prišel Santer.

1940	Sept.	1940
1	2	3
4	5	6
7	8	9
10	11	12
13	14	15
16	17	18
19	20	21
22	23	24
25	26	27
28	29	30

KOLEDAR

DRUŠTVENIH PRIREDITEV

SEPTEMBER

22.—Dram. dr. Ivan Cankar,
predstava in ples v SND.

22.—Društvo “Tabor” št.
139 SNPJ proslava 30 letnice v
SDD na Prince Ave.

22.—Dekliška Marijina druž-
ba fare Marije Vnebovzete pri-
redi Mexican Fiesta ples v Slo-
venskem domu na Holmes Ave.

28.—White Eagles Club ples
v Twilight dvorani.

28.—Dr. Clev. Slovenci št. 14
SDZ plesna veselica v SND.

29.—Svetovidski oder prire-
di predstavo “Dva para se že-
nita” v novi šoli.

OKTOBER

5.—National Order of CCC
ples v Twilight dvorani.

5.—Taherites Club priredi
Harvest Dance v Slovenskem
domu na Holmes Ave.

5.—SND v Maple Heights
praznuje 3. obletnico ustano-
vitve z vinsko trgovijo in ples-
som.

5.—Clairwoods št. 40 SDZ
plesna veselica v SND.

6.—Svetovidski oder ponovi
predstavo “Dva para se ženita,”
v novi šoli.

6.—Mladinski zbor Slavčki
imajo prireditev v SND na St.
Clair Ave.

12.—Gray R. Eagles, ples v
Twilight dvorani.

12.—Collinwoodske Sloven-
ke št. 22 SDZ priredi zabavni
večer v Slovenskem domu na
Holmes Ave.

12.—Društvo Martha Wash-
ington št. 38, SDZ, prireja ples
v Slovenskem narodnem domu
na St. Clairju. Igra Johnny
Pecon in njegova godba.

12.—Jugoslovanski narodni
dom v West Parku priredi za-
bavo in ples ob sedmih zvečer.

13.—Plesna veselica Gospo-
dinjskega kluba SDD na Prince
Ave.

19.—Društvo Kristusa Kra-

lja št. 226 KSKJ plesna veselica
v SND.

19.—Zumberak HBZ., ples v
Twilight dvorani.

19.—Podružnica št. 3 SMZ
priredi plesno veselico v Sloven-
skem domu na Holmes Ave.

20.—Klub društev v Sloven-
skega doma na Recher Ave.
ima žegnanje v beli Ljubljani.

20.—Konzert mlad. pevske-
ga zbora Kanarčki v SDD na
Prince Ave.

24.—Dramsko dr. Ivan Can-
kar predstava in ples v SND.

24.—Podružnica št. 25 SZZ
priredi igro in ples v Knausovi
dvorani.

25.—Dr. Glas Clev. Delavcev
št. 9 SDZ plesna veselica v S.
N. Domu.

26.—Slov. zadržna zveza
priredi zabavni večer v Slov.
domu na Holmes Ave.

26.—Modern Knights, št. 57
SDZ “Halloween Dance” v Slo-
venskem društvenem domu na
Recher Ave.

27.—Vinska trgatev skupnih
društev fare sv. Vida v šolski
dvorani.

27.—Dr. Napredne Slovenke
št. 137 SNPJ 30 letnica v avdi-
toriju SND.

27.—Praznovanje 15 letnice
zbora Ilirije v Slov. domu na
Holmes Ave.

NOVEMBER

2.—Cavalier Club, ples v
Twilight dvorani.

3.—Glasbena matica priredi
v avditoriju SND na St. Clair
Ave. “Oratorij.”

3.—Pevsko društvo Zvon pri-
redi jesenski koncert v SND na
80. cesti.

3.—Društvo sv. Jožefa št. 169
KSKJ priredi pestro izbran
program v obeh dvoranah Slo-
venskega doma na Holmes
Ave.

9.—Dr. Svob. Slovenke št. 2
SDZ priredi ples v SND.

9.—Pevski zbor Adria prire-
di koncert v Slovenskem druš-
tvenem domu na Recher Ave.

11.—Društvo Zumberak HBZ
ples v Twilight dvorani.

18.—Jolly Jester's Club, ples
v Twilight dvorani.

10.—Društvo Slovenec št. 1
SDZ proslava 30. letnice v av-
ditoriju SND.

10.—Društvo Danica št. 34
SDZ bo slavilo 15 letnico ob-
stanka na Prince Ave.

17.—Konzert mladinskega
zbora Črički v SND na 80. ce-
sti.

17.—Slov. pevsko društvo
Lira priredi koncert v SND.

Zahvalni dan. — Junior liga
SDZ priredi Zvezin dan v SDD
na Waterloo Rd.

23.—Roust About Club, ples
v Twilight dvorani.

24.—Mlad. pev. zbor Kralji-
čki priredi koncert ob 4. popol-
dne v SND, Maple Heights.

24.—Slovenska dobrodelna
zveza proslava 30-letnice v SND
na St. Clair Ave.

24.—Dramsko dr. Ivan Can-
kar predstava in ples v SND.

24.—Podružnica št. 25 SZZ
priredi igro in ples v Knausovi
dvorani.

25.—Dr. Glas Clev. Delavcev
št. 9 SDZ plesna veselica v S.
N. Domu.

25.—Konzert pevskega zbor-
a Cvet v SDD na Prince Ave.

30.—Vantage Racquet Club
priredi ples v Twilight dvorani.
Trebarjev orkester.

30.—Društvo Ložka Dolina
(Lož Valley) priredi veliko
plesno zabavo v SND na St.
Clair Ave. Godba Johnny Pe-
con.

DECEMBER

7.—Gay Knights Club, ples v
Twilight dvorani.

7.—Društvo Blejsko jezero
št. 27 SDZ priredi ples v SDD
na Waterloo Rd.

11.—Sharpey's Club, ples v
Twilight dvorani.

22.—Božičnica mladinskega
pevskega zbora Škrjančki v
Društvenem domu na Recher
Ave.

28.—Društvo Srca Jezusove-
ga SDZ, ples v Twilight dvora-
ni.

— 1941 —

JANUARIJ

4.—23rd Ward Civic Club,
ples v Twilight dvorani.

11.—Društvo Zumberak HBZ
ples v Twilight dvorani.

18.—Jolly Jester's Club, ples
v Twilight dvorani.

25.—Amigos Club, ples v
Twilight dvorani.

25.—Pevski zbor Adria ples
v Slovenskem društvenem do-
mu na Recher Ave.

FEBRUAR

22.—Skupna društva fare sv.
Vida prirede plesno veselico v
SND.

APRIL

26.—Jolly Fishermen's Club,
ples v Twilight dvorani.

Gandhi, voditelj Indijcev

Voditelj Indijcev Gandhi vo-
di že nad 20 let boj za indijsko
samostojnost. Njegovo gibanje
se je začelo leta 1919. Ko je za-
čel močan boj proti Angležem
je začel puščajniško življenje.
Ni več jedel mesa in hranil se
je predvsem s kozjim mlekom
in sadjem. Nosil je doma tka-
no obleko in sandale.

S to njegovo odpovedjo je
spojeno gibanje “nazaj k nara-
vi”, ki podpira v Indiji razvoj
obrtni v boju proti industriji.
Gandhi se je naučil presti in
tkati in mnogo njegovih somi-
ljenikov ga je začelo posnema-
ti. V tistih letih je gibanje za
indijsko svobodo z Gandhimem
na čelu zavzelo zelo velik ob-
seg. Leta 1928. je razglasil na-
rodni shod v Madrasu samo-
stojnost Indije kot svoj smoter
in leto pozneje se je shod v
Lahori pridružil temu stališču.

Ko se je ponesrečil posvet in-
dijskega kraljevskega namest-
nika z voditelji Indije leta 1930,
je bil Gandhi imenovan za vo-
djo gibanja za samostojnost.
Leta 1930. je poskušal s svoji-
mi prostovoljci odpraviti an-
gleški monopol na sol. Ta upor
je zahteval številne človeške žr-
tve. Bilo je tudi izredno mno-
go zaprtih, med njimi sam
Gandhi.

Gandhija so izpustili iz ječe
leta 1931. in istega leta je od-
potoval v London na posvet. Na
posvetu je odklonil sporazum
in po vrnitvi v Indijo je leta
1932. ukazal spet bojkot An-
gležev. Spet so ga zaprli in po-
slali v Pooni v ječo. V nji je
začel Gandhi gladovno stavko,
ki jo je prenehal šele, ko so In-
dijci dosegli neke pravice.

Iz ječe so ga izpustili pomla-
di l. 1933., a je bil kmalu spet
zaprt krajši čas. Potem je na-
daljeval svojo borbo do leta
1934., ko je ob splošnem prese-
nečenju razglasil, da se je od-
povedal borbi, češ da je bole-
hen. Potem se je njegovo zdra-
vje popravilo in kmalu se je vr-
nil v politično življenje, vendar
zadnje čase ni več tako delaven,
kakor je bil včasih. Zdaj šteje
70 let in je tako shujšan, da
tehta le 112 funtov. Kljub te-
mu je še vedno odločen nas-
protnik Anglije.

IZ PRIMORJA

—Zalostna smrt starčka. Ne-
davno se je vrnil s kratkega
sprehoda domov v svoje stano-
vanje v Gorici 73-letni Franc
Zorzar. Bil je utrujen in se je
hotel okrepčati s skodelico kave.
Odprl je plinsko napeljavno na
štedilniku in priložil lonček, da
bi si segrel kavo. Pri tem ga je
premagal spanec in je zadel pri
odprtju plinu. Ko ga je do-
bro uro pozneje prišel obiskat
sorodnik, ga je našel nezavestne-
ga ležati na tleh. Poklical je hi-
tro pomoč, a bilo je prepozno.
Stari mož je kmalu nato izdihnil.

—Dve smrtni žrtvi prometne
nesreče. Na Malih Laznah v bli-
žini Lokev na Trnovski planoti
se je pripetila strašna nesreča.
26-letni šofer Venturini, doma
iz Vidma, je naložil na motorno
vozilo dva domača delavca in ju
odpeljal na kratek sprehod. Ne-
nadoma je vozilo treščilo v skal-
nato steno ob cesti. Vozáč si je
zlomil levo ramo in si pretrsel
možgane, vendar je utekel smr-
ti, njegova spremljevalca sta do-
bila tako hude poškodbe, da sta
kmalu po padcu izdihnila. Četr-

ta žrtev nesreče je postal še 10-
letni deček, ki je prišel iz Vid-
ma na Lokev na počitnice in se
je mudil v bližnji nezgode. Nje-
ga in ranjenega šoferja so pre-
peljali v goriško bolnišnico.

—Se štirje doktorji. Na uni-
verzi v Padovi so bili proglaše-
ni za doktorje filozofije slede-
či naši visokšolci: g. Mirko Zu-
pančič iz Vrtojbe, g. Boris Bi-
težnik iz Solkana in gđ. Štefa-
nija Ravnič iz Lupoglave v Is-
tri; doktor inženirstva je po-
stal g. Vilko Čermelj iz Šturij.

V soboto večer je bila lepa prireditev v Euclid Beach parku

(Nadaljevanje s 1 strani)

Nato se je glavna predsednica
Mrs. Marie Prislend iskreno za-
hvalila krožkom za lepo predsta-
vo in jih vzdobujala še k nadalj-
nemu sodelovanju pri tej lepo
napredujoči organizaciji, Sloven-
ski ženski zvezi. Zatem je pa gl.
predsednica izročila kapetankam
krožkov lično izdelane medalje.

Končno je voditeljica progra-
ma, urednica Zarja, Mrs. Albi-
na Novak, ki je tako brezhibno
vodila program, da je šlo vse
gladko in v lepem redu, da jih
gre res vse priznanje, predstavi-
la občinstvu navzoče glavne ob-
dornice Slovenske ženske zveze:
in sicer glavno predsednico Mrs.
Marie Prislend, ter odbornice:
Mrs. Frances Rupert, Mrs. Jo-
sephine Erjavec, Mrs. Frances
Sušel, Mrs. Frances Ponikvar,
Mrs. Ano Petrich, Mrs. Mary
Coge, Mrs. Josephine Mustar,
Mrs. Mary Tomažin, Mrs. Ag-
neh Mahovlich. Narod jih je ži-
vahno pozdravljaj.

Kako veliko zanimanje je vla-
dalo za to prireditev kaže dej-
stvo, da je prišlo samo iz Joliet
67 članic v Cleveland. To je res
velika požrtvovalnost.

Naj pripomnimo še sledeče.
Tri nedelje zapovrstjo in še v so-
boto večer vrhu tega, so se vrši-
le v Clevelandu prireditve Slo-
venske ženske zveze in pri vseh
je bila ogromna udeležba. To
potrjuje, da vlada med narodom
živahno zanimanje za obstoj in
napredek te odlične ženske or-
ganizacije. A organizacija si je
zagotovila obstanek z ustanov-
ljenimi vežbalnimi krožki, s ka-
terimi je prišlo v slovenski na-
rod popolnoma novo življenje.
Saj vsak človek rad pogleda le-
po uniformo in če so v nji še
brhka slovenska dekleta, potem
ni čudno, da narod vselej rad
prihiti na njih prireditve. Bog
vas živi, vrle mlade Slovenke in
krepko stopajte naprej za čast in
slavo slovenskega ženstva v
Ameriki. Narod je ponosen na
vas, to vam jamčimo.

MALI OGLASI

Lepo stanovanje se odda

V najem se da stanovanje, ob-
stoječe iz 4 sob, in kopališča.
Vse moderno urejeno. Nahaja
se na 736 E. 93rd St., vpraša se
pa na 7215 Myron Ave., telefon
ENdicott 1217. (220)

Sigrid Undset:

KRISTINA — LAVRANSOVA HČI

VENEC

V tem mrazu ne more nihče vedeti, kako dolgo je že mrtva. Odpeljemo se v samostansko gostišče v Roaldstadu. Tam bova oba izpovedala, da sta se vidva zdaj na saneh sporekla. Splošno je znano, da nisi več maral živeti z njo, odkar je bilo izobčenje nad teboj preklicano, in da si zasnubil dekle, ki ti je enaka po rodu. Ulv in Haftor morata vso pot jahati daleč za nami, da bosta mogla, ako bo treba, priti, da je bila Elina še živa, ko sta jo zadnjikrat videla. Do tega ju boš menda mogel pripraviti? Pri menihih jo boš mogel položiti v krsto — in potem se moraš z duhovniki pogoditi za njen grobnik in svoj dušni mir.

Seveda, to ni lepo. Toda ravnal si tako, da ne more biti lepše. Nikar mi ne stoj kot otročnica, ki bo zdaj zdej omedlela. Bog ti pomogi, fant, do danes ti pač še ni šlo za glavo."

Ko so možje odhajali, je z gora vlekla ostru burja, od zmetov pa se je drohno in srebrno svetlo kadilo v mesečno sinjem zraku.

Upregli so bili dva konja, drugega za drugim. Erlend je sedel spredaj na saneh. Kristina je stopila k njemu:

"To pot, Erlend, mi skušaj sporočiti, kakšna je bila ta vožnja in kaj se bo zgodilo s teboj."

Stisnil ji je roko tako močno, da je mislila, kri ji mora brizgniti izza nohtov.

"Ali se še vedno upaš ostati pri meni, Kristina?"

"Da, še vedno," je rekla, in takoj nato: "Tega dejanja sva obadva kriva — jaz sem te ščevala, ker sem hotela njeno smrt."

Gospa Aashild in Kristina sta gledali za sanmi, ki so drsele gori in doli čez zamete. Skričale so se v globeli — in se zopet prikazale niže spodaj na beli planjavi. Nato pa so možje zavozili v senco nekega grička in popolnoma izginili.

Zenski sta sedeli pred ognjiščem, s hrptom obrnjeni proti prazni postelji, iz katere je bila gospa Aashild odstranila odeje in slamo. Obedve sta čutili, kako prazno zeva za njima.

"Ali hočeš, da spiva noč v kuhinji?" je vprašala gospa Aashild.

"Vseeno je pač, kam leževa," je dejala Kristina.

Gospa Aashild je šla ven in pogledala po vremenu.

"Če pride vihar ali južno vreme, ne bosta prišla daleč, preden pride na dan," je rekla Kristina.

"Tu na Haugenu zmerom piha," je odgovorila gospa Aashild. "To ni tu nobeno znamenje, da bi se vreme obrnilo."

Nato sta zopet sedeli kakor prej.

"Nikar ne pozabi," je mimogrede rekla gospa Aashild, "kakšno usodo vama je bila namenila."

Kristina je tiho odgovorila: "Mislim, da bi na njenem mestu morda isto hotela."

"Nikoli bi ne bila vzela nase krivde, da bi zaradi tebe kdo postal gobav," je odločno rekla gospa Aashild.

"Ali se spominjaš, teta: nekoč si mi rekla, da je dobro, če si človek ne upa storiti, kar se mu ne zdi lepo. Ni pa tako dobro, če se človeku nekaj ne zdi lepo, ker si tega ne upa storiti."

"Ti bi kaj takega ne storila,

ker je greh," je rekla gospa Aashild.

"Ne, tega ne verjamem," je rekla Kristina. "Marsikaj sem že storila, o čemer sem mislila, da bi si ne upala storiti, ker je greh. Toda tedaj nisem vedela, da je posledica greha to, da moramo druge pogaziti."

"Erlend je hotel opustiti svoje razuzdano življenje, dolgo preden je spoznal tebe," je živahno odgovorila Aashild. "Med njima je bilo že poprej vse končano."

"Vem," je rekla Kristina, "toda Erlend ji gotovo nikoli ni dal povoda misliti, da so njegovi sklepi tako trdni, da bi jih ne mogla omajati."

"Kristina," je prosila gospa Aashild, "zdaj pač ne boš pustila Erlenda. Sedaj vaju ne more nihče ščititi, ako sama ne bosta ščitila drug drugega."

"Tako bi mi komaj svetoval kak duhovnik," je rekla Kristina in se mrzlo nasmehnila. "Sicer pa vem, da Erlenda ne bom pustila, pa če bi morala pogaziti lastnega očeta."

Gospa Aashild se je dvignila.

"Mogli bi se prav tako lotiti kakšnega dela, kot da takole posedava," je rekla. "Nemara bi zaman poskušali zaspati."

Prinesla je iz shrambe pinjo in nekaj loncev mleka, jih prelila in hotela mesti.

"Pusti to meni," je prosila Kristina. "Jaz imam mlajši hrbet."

Delali sta, ne da bi spregovorili. Kristina je stala pri durih v shrambo in metla, Aashild pa je česala volno pri ognjišču. Šele ko je prenehala mesti in je hotela maslo pregnesti, je Kristina iznenada vprašala:

"Teta Aashild — ali vas nikdar ni strah tistega dne, ko boste morali stopiti bred božjo sodbo?"

Gospa Aashild je vstala, šla h Kristini in obstala pred njo v svetlobi:

"Morda bom imela pogum, da bom, ko napoči čas, tistega, ki me je ustvaril tako, kakršna sem, vprašala, ali se me hoče usmiliti. Nikoli ga namreč nisem prosila usmiljenja, kadar sem ravnala zoper njegovo postavo. In nikdar nisem prosila ne Boga ne ljudi, da bi mi bil odpuščen boj od poroke, ki jo imam na dolgu na tem svetu."

Precej nato je tiho pristavila:

"Munan, moj najstarejši sin, je imel dvajset let. Tedaj ni bil tak, kakršen je zdaj. Tedaj niso bili taki, moji otroci —"

Kristina je tiho odvrnila:

"Saj ste vendar vsa ta leta imeli noč in dan gospoda Bjorna pri sebi."

"Da, tudi to sem imela," je rekla gospa Aashild.

Kmalu nato je Kristina končala z metenjem. Gospa Aashild je dejala, da bosta zdaj poskusili malo zaspati. V temni postelji je ovila Kristini roko krog ramen in pritiskala k sebi njeno mlado glavo. In ni trajalo dolgo, da je njenem enakomernem in tihem dihanju spoznala, da dekle že spi.

IV

Mraz ni hotel odnehati. V vsakem hlevu po dolini je tožila in mukala lačna živina in trpela od mraza. In ljudje so že zdaj štedili s krmo, kolikor so le mogli.

Tisto leto ni bilo velikih gostij o božiču, ljudje so ostajali

kar doma.

Okrog božiča je mraz še bolj pritiskal — zdelo se je, da je sleherni dan bolj mrzel kot prejšnji. Ljudje niso pomnili tako trde zime — tudi snežilo ni več, niti v gorah ne, sneg pa, ki je bil zapadel okoli sv. Klemensa, je zmrznil, da je bil trd ko kamen. Zdaj, ko so postajali dnevi daljši, je bilo nebo jasno in je sijalo sonce. Ponoči se je nad gorskimi grebeni na severu iskrla in plapolala severna zarja, plapolala je čez pol nebesa — vendar ni prinesla nikake spremembe v vremenu. Včasih je bilo kak dan oblačno, naletelo se je nekoliko suhega snega, nato pa je znova nastopilo jasno vreme, z njim pa žgoči mraz. Reka je leno žuborela in klokotala pod ledeno skorjo.

Vsako jutro je Kristina mislila, da ne bo več zmogla, da ne bo več prestala dneva do konca. Kajti sleherni dan se ji je zdel kakor dvoboj z očetom. In da bi si sedaj tako stala nasproti, ko vsako živo bitje, človek kakor žival, trpi v vseh srednjah skupno preizkušnjo? Ko pa je prišel večer, je vendarle prestala.

Oče ni bil neprijazen. O tem, kar je bilo med njima, nista nikdar spregovorila. Toda za vsem, kar je zamolčala, je čutila, da je neuklonljivo trdno odločen, vztrajati v svojem odporu.

Njo pa je žgalo, ker se ji je odrekal, in je bila polna hrepenenja po njegovem prijateljstvu. To jo je tako grozno bolelo, zakaj vedela je, koliko mora oče še drugega prenašati — in da bi se, če bi bilo kot nekoč, o tem z njo pogovoril.

Na Jorundgaardu so bili sicer boljše preskrbljeni kot včasoma na drugih dvorih, vendar so tudi tukaj slednji dan in slednjo uro čutili slabo letino. Drugače je imel Lavrans navado, da je pozimi uril žrebeta, tisto leto pa je bil jeseni vse prodal na jug. Hčeri se je tožilo po njegovem glasu na dvorišču in po tem, da bi ga videla, kako se podi okrog s slokimi, kosmatimi žrebci v igri, ki mu je bila tako všeč. Sicer iz skednjev in kašče se niso bili čisto izpraznili pridelka prejšnjega leta, toda na Jorundgaard je prihajalo mnogo ljudi, ki so za denar ali vbogajme prosili pomoči, in nihče ni prosil zaman.

Pozno nekega večera je prišel na smučih zelo star, v kožuhovalno oblečen mož. Lavrans se je pomenil z njim zunaj na dvorišču in Halvdan mu je prinesel jedi v sobo z ognjiščem. Nihče na dvoru ni vedel, kdo je — domnevali so, da je kak hribovec; morda je bil Lavrans v hribih prišel z njim skupaj. Toda oče sploh ni omenil tega obiska in prav tako tudi Halvdan ne.

Nekega večera je prišel mo-

žak, s katerim je Lavrans Bjorgulfson že dolga leta živel v razprtiji. Lavrans je šel z njim v kaščo. Ko pa se je vrnil v izbo, je osorno rekel Ragnfridi:

"Vsi iščejo pomoči pri meni. Tu na dvoru ste pa vsi zoper mene. Ti tudi, žena."

Tedaj se je mati zadržala na Kristino:

"Ali čuješ, kaj mi očita tvoj oče! Nisem zoper tebe, Lavrans. Saj tudi ti veš, Kristina, kaj se je pozno v jeseni pripetilo doli na jugu v Roaldstadu, ko je Erlend v spremstvu onega drugega prešuštnika, svojega sorodnika s Haugena, potoval doli po dolini: vzela si je življenje, nesrečna ženska, ki jo je bil zvalil od vseh njenih sorodnikov."

Togo in trdo je odgovorila Kristina:

"Vidim, da mu leta, v katerih si je prizadeval izkupati se iz grehov, prav tako štejejo v zlo, kakor leta, ki jih je preživel v grehu."

"Jozus, Marija," je vzklíknila Ragnfrid in sklenila roke. "Kakšna si le postala! Mar niti ob tem nisi spremenila svojih misli?"

"Ne," je odgovorila Kristina. "Nisem spremenila misli."

Tedaj je Lavrans, ki je sedel poleg Ulvhilde na klopi, pogledal kvišku:

"Jaz tudi ne, Kristina," je rekel zamolklo.

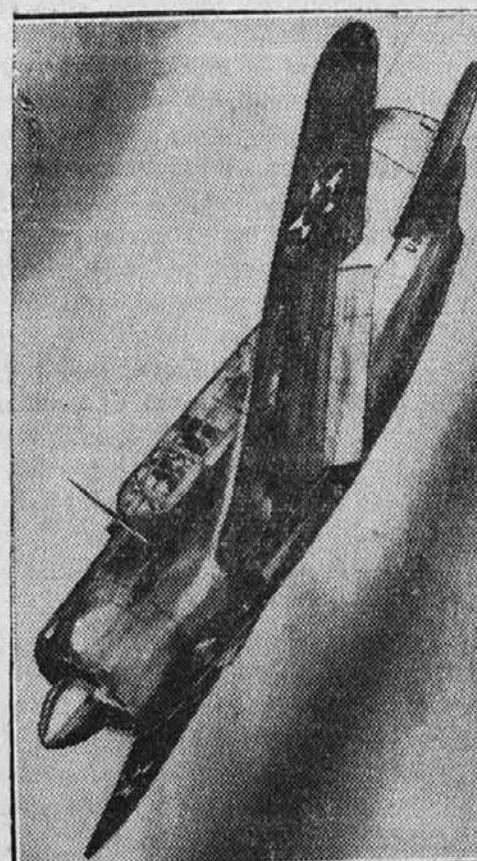
Toda Kristina se je v srcu zavedala, da je v nekem oziru vendar spremenila — če že ne

misli, pa vsaj nazore. Prejela je bila poročilo, kako je potekala tista nesrečna vožnja. Šlo je laže, kot bi kdo pričakoval. Bodisi, da se je rana prehladila ali radi česa drugega — praska, ki jo je bil Erlend dobil z nožem na prsi, se je poslabšala; bil je nekaj časa bolan in je moral ležati v gostišču na Roaldstadu. Tiste dni mu je stregel gospod Bjorn. To, da je bil Erlend ranjen, je pomagalo razložiti in napraviti verjetno vse drugo.

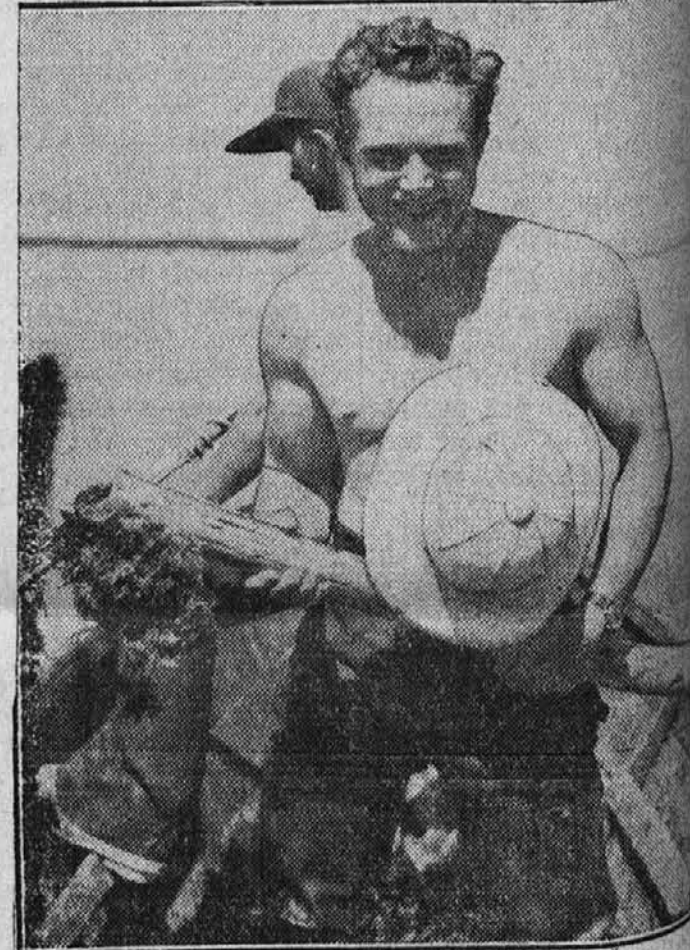
Ko je mogel nadaljevati potovanje, je pripeljal mrtvo v krsti prav do Osla. Tam je dobil zanj po posredovanju Sira Jona prostor za grob na kraju podrtje Nikolajeve cerkve, nato pa se je spovedal samemu škofu v Oslu, in ta mu je naložil za pokoro, naj poroma k Sveti krvi v Šverin. Zdaj se mudi v tujini.

Ona pa ni mogla nikamor poromati in najti odrešenje. Morala je ostati doma, čakati in premišljevali in poskušati vztrajati v svojem odporu do staršev. Čudna zimsko mrzla luč je obsevala vse njene spomine na sestanke z Erlendom. Mislila je na njegovo nasilnost — v ljubezni in bridkosti — in zdelo se ji je, da bi se ji morda kesneje videle vse stvari znatnejše in znosnejše, če bi se jih mogla lotiti prav tako naglo in viharo kakor on. Včasih jo je obšla misel, da jo Erlend morda zapusti. Zdelo se ji je,

da se je pač že od nekdaj na tihem bala, da jo utegne zavreči, ako bi jima življenje postalo pretežko. Ona pa ga ne bi nikdar marala zapustiti, ako je ne bi sam odvezal vseh priseg.

Nove vrste lowwing bombnike, ki so vsi iz konvencionalne konstrukcije, imajo 1700 k. s. pogonske sile sedaj grade tovornak tist-Wright Corp. za ameriško armado.

Morski mah, ki raste na obali države Maine je zelo gat na kemikalijah, ki se jih uporablja pri izdelavi razstreljiva. Višješolec Ralph Reynolds, ki ga vidimo na sliki, si je letos precej zaslužil s tem, da je v Casco nabiral ta mah.

HRANILNE VLOGE

TEKOČE OBRESTI PO 3%
ST. CLAIR SAVINGS & LOAN CO.
6235 ST. CLAIR AVENUE

POZOR - - - POZOR

KADAR želite poslati denar v Jugoslavijo in Italijo vsaka pošiljatev je garantirana;
KADAR rabite krstni ali rojstni list iz starega kraja;
KADAR-koli rabite informacije glede vašega demonta ali imetja v starem kraju;
KADAR potrebujete notarske listine ali notarski podpis;
KADAR želite napraviti prošnjo za prvi ali drugi državljanski papir, se vedno obrnite na:

AUGUST KOLLANDER
6419 St. Clair Ave. v Slov. Nar. Domu

VESELICA

bo popolen uspeh, ako jo
oglašate v

"AMERIŠKI DOMOVINI"

Društva imajo izjemne cene na oglasih